

ÇOCUĞUNUZ ve SORUMLULUK

'Sorumluluk, insanı eğitir.'
Wendell Phillips

Sevgili Anne ve Baba;

Çocuğa sorumluluk kazandırmak anne-babaların en fazla problem yaşadığı alanlardan birisidir. Bu bakımdan siz anne-babaların 5+ yaş döneminde, çocuğunuza uygun sorumluluklar vermeniz çocuğunuzun büyüdüğünde de yaşına uygun sorumluluklar almasını kolaylaştıracak, bu da onun otokontrolünün (özdenetiminin) geliştirmesine yardımcı olacaktır. Özellikle 5 yaş döneminde çocuk, 'Altın Çağ' olarak nitelendirilen bir dönemdedir ve bu dönemde daha uyumlu ve sabırlıdır. Büyüklere yardım etmekten ve bir şeyler yapmaktan hoşlanır. Dolayısıyla bu dönem, çocuğunuzda sorumluluk duygusunun pekişmesi için idealdir.

Öncelikle çocuğunuza sorumluluk verirken, vereceğiniz sorumlulukların çocuğunuzun yaşına ve gelişimine uygun ve yapabileceği düzeyde olmasına dikkat etmek önemlidir. Çünkü çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun sorumluluklar alması, çocuğun gelişimine her anlamda olumlu katkı sağlar. Çocuk kendisine verilen bir görevi yaptığında 'başarma' duygusu yaşar ve kendini 'önemli' hisseder ve mutlu olur. Bu şekilde özgüveni gelişir ve otokontrol (özdenetim) kazanır. Çocuğa yapabileceğinin ötesinde, yaşının ve gelişim düzeyinin üzerinde sorumluluklar vermek ise çocuğun eğitime katkı sağlamayacağı gibi, çocukta başarısızlık duygusunun yerleşmesine ve çocuğun özgüveninin olumsuz etkilenmesine sebep olur.

Sorumluluk almak, sorumluluk sahibi birey olmak öğrenilen bir durumdur. Bu bakımdan sorumluluk alma konusunda da ebeveyn olarak sorumluluklarınızı yerine getirerek çocuğunuza iyi bir örnek olmak önemlidir. Çocuğunuza sorumluluk verirken baskı kurmak yerine onda sorumluluk alma konusunda istek uyandırmak sorumluluk almasını kolaylaştıracaktır. Örneğin; tabakları kıracağından, bir yerini inciteceğinden kaygılıysanız, engel olmak yerine, dilimlediğiniz ekmekleri koyduğunuz ekmek sepetini yemek masasına götürmesini isteyebilirsiniz.

Çocuğunuza sorumluluk verirken bunun zaman alan ve zor bir süreç olduğunun farkında olmak işinizi kolaylaştıracaktır. Çünkü çocuklar biz yetişkinlerin hızında işleri tamamlamazlar. Bu konuda sabırlı olmak, günlük hayatın içinde ona sorumluluklar verirken, başladığı işi tamamlamasını beklemek, çabasını övmek, desteğinin sizin için önemli olduğunu ifade etmek, ona güvendiğinizi hissettirmek, kardeşleri ya da yaşlılarıyla kıyaslama yapmamak çocuğunuzun sorumluluk alma isteğini arttıracaktır.

Peki, 5+ yaş dönemindeki çocuğunuza ne tür sorumluluklar verebilirsiniz?

- ♥ Çocuğunuz kendi giysilerini kendi giyip çıkarabilir. Giysilerini çok düzgün olmasa da katlayabilir, boyunun yetiştiği kadarıyla dolabına yerleştirebilir, kirli olan giysilerini kirli çamaşır sepetine atabilir.
- ♥ Tuvalete gitme, ellerini yıkama, dişlerini fırçalama gibi özbakım becerilerini kendisi gerçekleştirebilir.
- ♥ Oyuncaklarını oynadıktan sonra toplayabilir.
- ♥ Yemek masasını hazırlarken sizin masaya koyduğunuz tabak, kaşık vb. malzemeleri kişilerin oturacağı yere göre yerleştirebilir, peçeteleri koyabilir.
- ♥ Evinizdeki çiçeklere, tabii ki çocuğunuzun ulaşabileceği yerde olanlara, ne kadar ve nasıl su verileceğini gösterirseniz, çocuğunuz çiçekleri sulayabilir.
- ♥ Evde temizlik yapılırken toz alma gibi basit işleri yapabilir.
- ♥ Arabanızı yıkadıktan sonra kurulamanıza yardım edebilir.
- ♥ Siz herhangi bir işle meşgulken telefona bakabilir.
- ♥ Boyunun yetiştiği raflara kitaplarınızı yerleştirebilir.
- ♥ Siz kurabiye yaparken küçük parçalar halinde eline hamur verirseniz (böylece el ve parmak kasları gelişir) çok düzgün olmasa da hamura şekil verebilir.
- ♥ Evde beslediğiniz kedi, köpek vb. hayvanınız varsa ona mamasını ve suyunu verebilir.
- ♥ Ayakkabı bağcıklarını, biraz zaman alsa da, kendisi bağlayabilir.
- ♥ Alışverişe gittiğinizde, taşıyabileceği ağırlıktaki bir torbayı taşıyabilir.

